

UASI

Ucraina Supporto
e Informazione

УКР

UASI

Мобілізація в Росії

Як заклик до зброї викликає новий
міграційний потік

01.12.2022

Università
Bocconi

BLEST
Bocconi Lab for
European Studies

Новий міграційний потік розпочався після заяви Путіна 21 вересня про так звану «мобілізацію». Така мобілізація, а саме дія країни чи її уряду щодо підготовки та організації військ для активної служби, завершилася на початку листопада. Однак остаточні дані про кількість мобілізованих не розголошуються.

Але ж скільки людей шукають притулок? Чому люди їдуть із Росії? Які їх основні напрямки?

Здається, що на ці питання легко відповісти, але за ними стоїть дуже складна ситуація та виникнення нової гуманітарної кризи на порозі Європи, яка потребує нових рішень.

Новий міграційний потік: основні характеристики

Російська армія не очікувала, що війна в Україні триватиме так довго: її війська зазнали великих втрат і зараз їй потрібні нові бійці. Це і є метою мобілізації, оголошеної Путіним 21 вересня, яка, як повідомляється, не була схвалена російським населенням. За оцінками з початку операції країну залишили 400 тисяч осіб. Чоловіки є найбільш ураженою категорією цих нових «втеч», головною причиною яких є страх бути покликаним. Водночас ті, хто міг собі це дозволити, змогли покинути Росію літаком у такі країни, як Туреччина, Об'єднані Арабські Емірати, Вірменія, Узбекистан і Киргизстан, які ще не закрили свій повітряний простір для російських літаків, для решти - основні маршрути міграції проходять в здебільшого суходолом.

Люди, що залишають Росію, в основному прямують до сусідніх країн, таких як Казахстан (понад 200 000 осіб), Фінляндія, Естонія, Грузія та Монголія.

Реакція ЄС

Європейські країни не є найбільш ураженими об'єктами потоку людей із Росії. Тим не менш, у перші два тижні після мобілізації близько 100 000 громадян перетнули кордони ЄС, що змусило європейські установи зосередитися на тому, яку позицію вони хочуть зайняти.

30 вересня Європейська комісія опублікувала Посібник із загальної видачі віз щодо російських заявників та контролю російських громадян на зовнішніх кордонах.

Заява комісара внутрішніх справ Ілви Йоханссон прояснила, що позиція ЄС ґрунтується на передумові, згідно з якою ухилення від мобілізації не рівнозначне автоматичній протидії війні, і що не слід виключати, що ці громадяни можуть становити загрозу для державної політики, внутрішньої безпеки чи міжнародних відносин ЄС.

У вступній частині інструкція стосується видачі віз, заявляючи, що держави-члени повинні оцінювати умови права на видачу шенгенських віз на основі індивідуальної оцінки та обмежувальним і скоординованим чином.

Однак, це не повинно тлумачитися як позбавлення російських громадян їхнього права на притулок, враховуючи, що кожна людина має право просити про міжнародний захист, який може бути наданий у вигляді статусу біженця або додаткового захисту тим, хто цього вимагає. Для громадян Росії однаково зберігається можливість звертатися за національною довгостроковою візою або посвідкою на проживання в консульствах ЄС.

Крім того, консульствам держав-членів рекомендується відмовляти у видачі короткострокових віз російським громадянам, які подають заяви з третіх країн, та перебувають за межами Росії, і направляти такі справи у відповідні консульства за місцем їхнього проживання. 10 листопада голова Ради ЄС та Європарламент досягли попередньої домовленості щодо рішення про неприйнятність російських проїзних документів, виданих в Україні та Грузії.

Згодом Комісія нагадує державам-членам, що наявність візи не дає автоматичного права на в'їзд до Шенгенської зони та є ряд підстав для її анулювання чи відкликання. Отже, консульствам та прикордонникам пропонується посилити перевірку та застосовувати суворий підхід при переоцінці вже виданих віз.

Нарешті, щодо зовнішніх кордонів, Комісія просить усі держави-члени посилити контроль безпеки на кордонах ЄС з Росією та дотримуватися скоординованого підходу, дотримуючись таких принципів, як невидворення.

Якою є позиція Італії щодо цього нового розвитку? Враховуючи її географічне розташування, на даний момент відсутній значний потік мігрантів з Росії до Італії. Тому реальної дискусії на політичному рівні поки що не було.

В'їзд до ЄС із Росії: які можливості?

Враховуючи керівні принципи ЄС та незастосування Рішення про тимчасовий захист від 4 березня 2022 року до осіб, які прибувають з Росії, найбільш підходящим шляхом для осіб, які рятуються від російської мобілізації та шукають захисту, буде звернення за міжнародним захистом відповідно до Директиви 2011/95/ЄС.

Чи є ухвалена сувора позиція хорошим рішенням? Це спірно, оскільки шляхом встановлення жорсткої системи в'їзду в ЄС, у мігрантів не буде іншого виходу як перетинати кордони незаконно, при цьому наражаючи своє життя на небезпеку і створюючи загрозу безпеці прикордонних районів ЄС.

